

UDK 371.014.23:316.6

UMUMIY O'RTA TA'LIM MUASSASALARI O'QUVCHILARINI
MILLATLARO TOTUVLIK RUHIDA TARBIYALASH: ARTPEDAGOGIK DISKURS
<https://doi.org/10.70728/c.series.v08.i03.021>

Boltayev Baxtiyor Rustamovich (PhD)

Ish joyi: Samarqand davlat pedagogika instituti

Lavozimi: dotsent

Manzil: Samarqand shahri, Spitamen shoh ko'chasi, 166

Mail: bboltayev060@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-9148-8634>

Annotatsiya. Mazkur maqolada umumiy o'rta ta'lim maktablarida o'quvchilarni millatlararo totuvlik ruhida tarbiyalashning pedagogik asoslari yoritiladi. Millatlararo bag'rikenglik, o'zaro hurmat va ijtimoiy hamjihatlikni shakllantirishning ta'lim-tarbiya jarayonidagi ahamiyati ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilingan. Shuningdek, o'quvchilarda turli millat va madaniyat vakillariga nisbatan ijobiy munosabatni rivojlantirishga xizmat qiluvchi pedagogik mexanizmlar, tarbiyaviy usullar hamda amaliy yondashuvlar taklif etilgan. Maqolada millatlararo totuvlik tarbiyasini tashkil etishda sinf rahbari, maktab ma'muriyati, ota-ona va mahalla hamkorligining o'rni alohida ta'kidlanadi. Xulosa qismida maktab muhitida ijtimoiy barqarorlik va hamjihatlikni ta'minlash uchun milliy va umuminsoniy qadriyatlarni uyg'unlashtirgan holda tarbiya ishlarini tizimli tashkil etish zarurligi asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: millatlararo totuvlik, bag'rikenglik, multikulturalizm, ijtimoiy hamjihatlik, o'zaro hurmat, milliy qadriyatlar, tarbiya texnologiyalari, maktab muhiti, pedagogik hamkorlik, fuqarolik madaniyati.

Abstract. This article examines the pedagogical foundations of educating school students in the spirit of interethnic harmony within the general secondary education system. The scientific and theoretical significance of forming tolerance, mutual respect, and social cohesion in the educational process is analyzed. The study proposes pedagogical mechanisms, educational methods, and practical approaches aimed at developing students' positive attitudes toward representatives of different nations and cultures. Special attention is given to the role of cooperation between class teachers, school administration, parents, and local communities in promoting interethnic harmony. The conclusion emphasizes the necessity of systematically organizing educational activities based on the integration of national and universal human values to ensure social stability, unity, and harmony in the school environment.

Keywords: interethnic harmony, tolerance, multiculturalism, social cohesion, mutual respect, national values, educational technologies, school environment, pedagogical cooperation, civic culture.

KIRISH. Bugungi kunda jahon miqyosida yoshlar tarbiyasi bilan bog‘liq dolzarb muammolar qatorida millatlararo munosabatlarni barqarorlashtirish, jamiyatda bag‘rikenglik muhitini mustahkamlash, turli millat va elat vakillari o‘rtasida o‘zaro hurmat va hamjihatlik madaniyatini shakllantirish masalalari alohida ahamiyat kasb etmoqda. Bu haqda Prezident Sh.Mirziyoev «Yurtimizda yashayotgan barcha millat va elatlar o‘rtasida o‘zaro hurmat va hamjihatlik muhitini mustahkamlash, turli diniy konfessiyalar uchun teng va qulay sharoit yaratishga qaratilgan siyosat bundan buyon ham izchil davom ettiriladi», deya alohida ta’kidlaydi⁹. [1, 312-b.].

Globallashuv sharoitida axborot maydonining keskin kengayishi, internet tarmoqlari orqali turli g‘oyalar va madaniy ta’sirlarning tez tarqalishi ayrim hollarda yoshlarda noto‘g‘ri tasavvurlar, stereotip fikrlar va millatlararo munosabatlarga salbiy ta’sir qiluvchi holatlarni keltirib chiqarishi mumkin. Shu sababli maktab ta’limi tizimida o‘quvchilarni millatlararo totuvlik, o‘zaro hurmat va tinchlik ruhida tarbiyalash pedagogik jihatdan dolzarb vazifa sifatida namoyon bo‘lmoqda. Bu esa ta’lim muassasalarida o‘quvchilarga millatlararo munosabat madaniyatini singdirish, ularda boshqa millatlarga nisbatan hurmat va bag‘rikenglik tuyg‘usini shakllantirishni strategik ahamiyatga ega tarbiyaviy vazifaga aylantiradi. Millatlararo totuvlik ruhida tarbiyalash, avvalo, o‘quvchilarda “Biz bir mamlakat farzandlarimiz”, “Barchamiz yagona Vatan — O‘zbekiston uchun mas’ulmiz” degan fuqarolik pozitsiyasini qaror toptirishni taqozo etadi.

Maktab o‘quvchilarini millatlararo totuvlik ruhida tarbiyalash jarayoni tasodifiy yoki epizodik tadbirlar bilan cheklanib qolmasligi lozim. Bu jarayon tizimli, rejali va artpedagogik texnologiya sifatida tashkil etilgandagina samara beradi. Chunki millatlararo munosabat madaniyati oddiy bilim emas, balki o‘quvchining ongi, his-tuyg‘usi va xulq-atvorida shakllanadigan ma’naviy-axloqiy sifatlar majmuasidir. Demak, bu jarayonni tashkil etishda bilim berish bilan bir qatorda, o‘quvchilarni amaliy muloqot muhitiga kiritish, ijtimoiy hamkorlik va jamoaviy faoliyatga jalb qilish muhim ahamiyat kasb etadi.

Milliy tarbiya masalalarida shaxs kamolotini milliy va umuminsoniy qadriyatlar uyg‘unligida shakllantirish zarurligi ilmiy jihatdan asoslangan [2, 45-b.]. Oila institutining ma’naviy tarbiyadagi o‘rni va bag‘rikenglikni shakllantirishdagi ahamiyati ham alohida ta’kidlanadi [3, 78-b.].

Maktabda millatlararo totuvlik ruhida tarbiyalashning muhim artpedagogik asoslaridan biri — milliy va umuminsoniy qadriyatlarni uyg‘unlashtirgan holda ta’lim-tarbiya ishlarini olib borishdir. O‘quvchilar o‘z millati tarixi, urf-odatlari, madaniy merosi bilan faxrlanishi bilan birga, boshqa millatlarning ham qadriyatlariga hurmat bilan qarashni o‘rganishi kerak. Bu esa o‘quvchilarda millatchilik, tor fikrlash, etnik ustunlik kabi salbiy qarashlarning oldini

⁹ Мирзиёев Ш.М. Янги Ўзбекистон тараққиёт стратегияси. - Тошкент. «O‘zbekiston» нашриёти, 2021. 312-бет.

_____ **Qo‘qon DPI. Ilmiy xabarlar 2026-yil 3-son** _____ **C seriya**
oladi. Aksincha, ularda insonparvarlik, bag‘rikenglik, hamjihatlik va do‘stlik tuyg‘ularini shakllantiradi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODLAR

M.Quronovning Milliy tarbiya nomli asarida milliy tarbiya faqat o‘z millatini sevish emas, balki boshqa millat va elatlarga hurmat ruhini ham shakllantirishi lozim deyiladi. Uning fikricha, haqiqiy vatanparvarlik millatlararo hamjihatlik bilan uyg‘un bo‘lgandagina barqaror bo‘ladi. [2, 45-b.]

Shuningdek asarda O‘zbekiston kabi ko‘pmillatli mamlakatda tinchlik va taraqqiyot millatlar o‘rtasidagi o‘zaro ishonch va hurmatga bog‘liq ekani ta’kidlanadi. Muallif yoshlarda «biz» tuyg‘usini shakllantirishni muhim deb biladi.[2,62-b.]

Maktab va oila tarbiyasida turli xalqlar madaniyati, urf-odatlar haqida bilim berish orqali bag‘rikenglikni kuchaytirish mumkinligini ko‘rsatadi. Bu — millatlararo totuvlikni ta’minlashning pedagogik sharti sifatida baholanadi. [2, 88-b.]

Muallif milliy o‘zlikni anglash boshqa millatlarni kamsitishga olib kelmasligi kerakligini uqtiradi. Aksincha, milliy g‘urur umuminsoniy qadriyatlar bilan boyitilganda jamiyatda totuvlik mustahkamlanadi. [2, 101-b.]

Pedagogika fanlari doktori Oynisa Musurmanovanning “Oila – jamiyat tayanchi” nomli monografiyasida quyidagi fikrlarni bildiradi “Oilada farzandlarni millatlararo totuvlik ruhida tarbiyalash – bu avvalo o‘z xalqi tarixini, madaniyatini sevish bilan birga, yon-atrofda yashayotgan boshqa millat vakillarining ham urf-odatlar, tili va diniga nisbatan yuksak hurmat munosabatini shakllantirish demakdir.” [3, 42-b.]

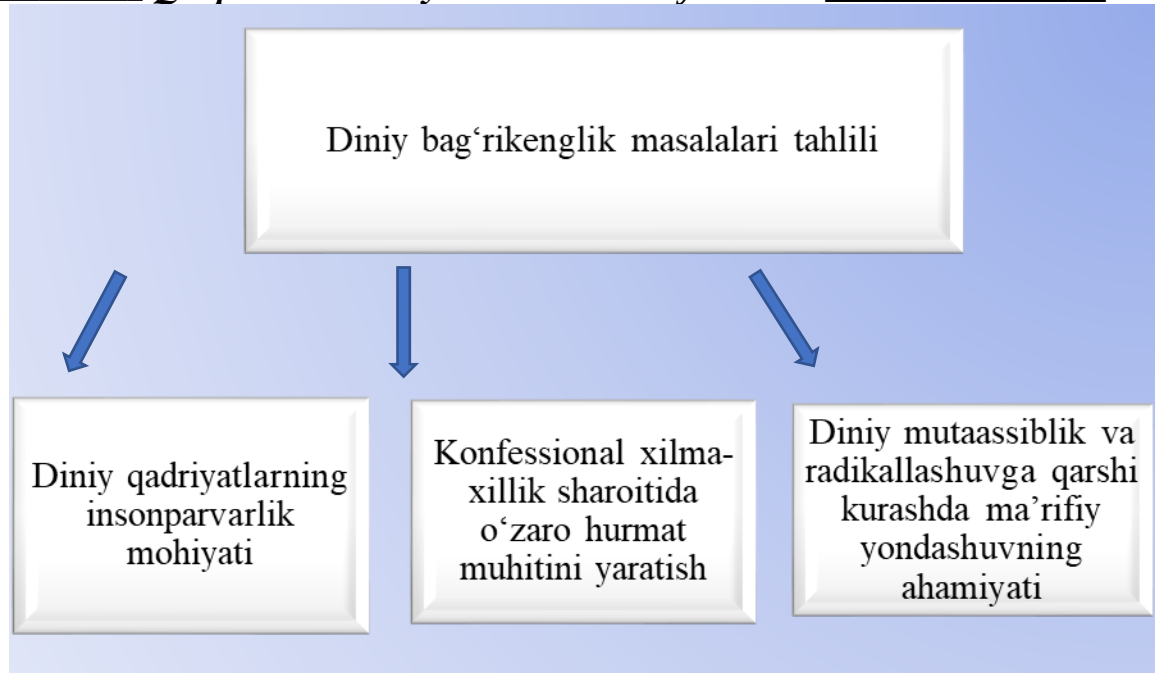
“O‘zbek oilalariga xos bo‘lgan mehmondo‘stlik, bag‘rikenglik va andisha kabi xislatlar millatlararo totuvlikni ta’minlovchi ma’naviy poydevordir. Zero, oilada o‘zga millat vakillariga nisbatan adovat emas, balki samimiyat va insoniylik ko‘rgan bola jamiyatda ham tolerant shaxs sifatida kamol topadi.” [3, 68-b.]

“Millatlararo totuvlik – jamiyat barqarorligining kafolatidir. Ushbu tuyg‘uni shakllantirishda oilaviy muhitning o‘rni beqiyos bo‘lib, u yosh avlod ongiga tinchlikning oliy ne‘mat ekanligini singdirish orqali amalga oshiriladi.” [3, 114-b.]

T. Matibaevning “Ijtimoiy hamkorlik – millatlararo totuvlik va dinlararo bag‘rikenglikni ta’minlash vositasi” nomli kitobda ijtimoiy hamkorlikni shunchaki guruhlar o‘rtasidagi aloqa emas, balki davlat, fuqarolik jamiyati institutlari va diniy tashkilotlar o‘rtasidagi tizimli muloqot sifatida talqin qiladi. Kitobda jamiyatdagi turli qatlamlarning bir maqsad — tinchlik va taraqqiyot yo‘lida birlashishi ijtimoiy barqarorlikning bosh omili ekanligi asoslab berilgan.

Asarda O‘zbekistonda istiqomat qilayotgan 130 dan ortiq millat va elat vakillari o‘rtasidagi do‘stlik rishtalarini mustahkamlashning huquqiy va ma’naviy asoslari tahlil qilinadi. Matibaev milliy o‘zlikni anglash boshqa millatlarni kamsitish emas, balki ularning madaniyatiga hurmat bilan qarash orqali rivojlanishini ta’kidlaydi.

Kitobning muhim qismi diniy bag‘rikenglik masalasiga qaratilgan. Muallif quyidagilarni tahlil qiladi:

M.Ganieva tadqiqotlarida millatlararo totuvlikni ta'minlashda jamoatchilik fikrini o'rganish muhim ekanligini ta'kidlaydi. Sotsiologik so'rovlar natijasida aholining turli millat vakillari bilan yonma-yon yashashga bo'lgan ijobiy munosabati jamiyatdagi integratsiyalashuv darajasini ko'rsatadi.

"O'zbekistonda jamoatchilik fikri millatlararo munosabatlarni tartibga soluvchi va ijtimoiy ziddiyatlarning oldini oluvchi muhim ma'naviy-psixologik omil bo'lib xizmat qiladi." [5, 12-b.]

Shuningdek Tadqiqotlar jarayonida millatlararo totuvlikning sotsiologik qirasi sifatida aholining kundalik turmushdagi (ish joyida, mahallada, do'stlik aloqalarida) bag'rikenglik darajasi tahlil qilinadi. Bu jarayonda milliy markazlarning sotsiomadaniy roli yuqori baholanadi.

"Turli millat vakillari o'rtasidagi ijtimoiy masofaning yaqinligi va o'zaro ishonch ko'rsatkichlari mamlakatdagi barqaror taraqqiyotning sotsiologik poydevorini tashkil etadi." [5, 18-b.]

Ganiyeva millatlararo munosabatlarni boshqarishda sotsiologik monitoring tizimini joriy etish zarurligini asoslab beradi. Bu tizim jamiyatdagi kayfiyatni va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan ijtimoiy xavflarni barvaqt aniqlashga yordam beradi.

"Millatlararo totuvlik g'oyalarini jamiyat ongiga singdirishda sotsiologik tahlillarga asoslangan maqsadli dasturlarni amalga oshirish milliy xavfsizlikning muhim shartidir." [5, 22-b.]

Mazkur tadqiqotda umumiy o'rta ta'lim muassasalari o'quvchilarini millatlararo totuvlik ruhida tarbiyalash jarayonini artpedagogik diskurs doirasida o'rganish uchun kompleks metodologik yondashuv qo'llanildi. Tadqiqotning nazariy-metodologik asosini shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, madaniyatlararo muloqot, kompetensiyaviy yondashuv hamda artpedagogikaning integrativ tamoyillari tashkil etdi.

Tadqiqot jarayonida quyidagi nazariy metodlardan foydalanildi: ilmiy-pedagogik, psixologik va sotsiologik adabiyotlarni tahlil qilish, qiyosiy-tahliliy o‘rganish, tizimlashtirish va umumlashtirish. Ushbu metodlar orqali millatlararo totuvlik tushunchasining mazmuni, artpedagogikaning tarbiyaviy imkoniyatlari hamda ularning o‘zaro bog‘liqligi ochib berildi.

Empirik bosqichda pedagogik kuzatuv, so‘rovnoma, suhbat, testlash va pedagogik tajriba-sinov ishlari amalga oshirildi. Kuzatuv metodi orqali o‘quvchilarning turli millat vakillariga nisbatan munosabati, jamoada hamkorlik ko‘nikmalari va bag‘rikenglik darajasi aniqlashtirildi. So‘rovnoma va suhbatlar yordamida o‘quvchilar, o‘qituvchilar hamda otionalarning millatlararo totuvlik haqidagi qarashlari o‘rganildi.

Tajriba-sinov ishlari uch bosqichda tashkil etildi: aniqlovchi, shakllantiruvchi va nazorat bosqichlari. Aniqlovchi bosqichda o‘quvchilarning millatlararo bag‘rikenglik darajasi diagnostika mezonlari asosida baholandi. Shakllantiruvchi bosqichda musiqa, tasviriy san‘at, drama va integrativ ijodiy mashg‘ulotlar asosida ishlab chiqilgan artpedagogik mashg‘ulotlar tizimi amaliyotga joriy etildi. Nazorat bosqichida esa tajriba samaradorligi statistik tahlil asosida aniqlanib, dastlabki va yakuniy ko‘rsatkichlar qiyoslandi.

Natijalarni qayta ishlashda miqdoriy va sifat tahlili, foizli taqqoslash, diagramma va jadval usullaridan foydalanildi. Baholash mezonlari sifatida kognitiv (bilim), emotsional-qadriyatli (munosabat) va xulq-atvor (amaliy ko‘nikma) komponentlari belgilandi.

Tanlangan metodologiya o‘quvchilarni millatlararo totuvlik ruhida tarbiyalashda artpedagogik yondashuvning samaradorligini kompleks ravishda baholash va ilmiy asoslash imkonini berdi.

NATIJARLAR VA MUHOKAMA

Bugungi kunda masalaning dolzarbligi yangi sharoitda, yangi - Z avlodni millatlararo totuvlik ruhida tarbiyalash borasida tobora oshib bormoqda.

Millatlararo totuvlik ruhida tarbiyalashda maktabdagi ma‘naviy-ma‘rifiy ishlar, ayniqsa, madaniy-ma‘rifiy tadbirlar alohida o‘rin tutadi. Chunki madaniy-ma‘rifiy tadbirlar o‘quvchilarning faqat aqliy tafakkuriga emas, balki ularning his-tuyg‘usiga ham ta‘sir qiladi. Hissiy ta‘sir orqali esa qadriyatlar ongda mustahkam o‘rnashadi va xulq-atvorga aylanadi. Shu sababli “Xalqlar do‘stligi kuni”, “Millatlar madaniyati festivali”, “Do‘stlik bayrami”, “O‘zbekiston — umumiy uyimiz” kabi mavzuli tadbirlarni maktab hayotiga tizimli ravishda kiritish zarur.

Bu tadbirlar doirasida turli millatlarning milliy qo‘shiqlari, raqslari, xalq og‘zaki ijodi, milliy taomlari, hunarmandchilik an‘analari namoyish qilinishi o‘quvchilarda qiziqish uyg‘otadi, ularning madaniy dunyoqarashini kengaytiradi. Ayniqsa, o‘quvchilarning o‘zlari sahna ko‘rinishlarida ishtirok etishi, turli millat qahramonlarini ijro etishi, milliy liboslar bilan chiqish qilishi millatlararo muloqot madaniyatini amaliyotda his qilishga xizmat qiladi. Bu esa o‘quvchilarda “boshqalarga hurmat qilish — o‘zingni hurmat qilishdir” degan ma‘naviy xulosani shakllantiradi.

Maktab o‘quvchilarini millatlararo totuvlik ruhida tarbiyalashda artpedagogik resurslar, ya‘ni adabiyot va san‘at vositalarining tarbiyaviy imkoniyatlari juda kattadir. Badiiy asarlar orqali o‘quvchilar turli millat vakillarining hayoti, urf-odatlarini, ma‘naviy dunyosi bilan

tanishadi. Qahramonlar taqdiri orqali insonparvarlik, adolat, hamdardlik, bag‘rikenglik kabi fazilatlarni anglab yetadi. Masalan, xalqlar do‘stligi, tinchlik va hamjihatlik mavzusidagi she‘rlar, hikoyalar, romanlar va sahna asarlari o‘quvchilarning ma‘naviy dunyosiga kuchli ta‘sir ko‘rsatadi.

Musiqqa va tasviriy san‘at ham millatlararo totuvlik ruhini tarbiyalashda samarali vosita hisoblanadi. Turli xalqlar musiqasi bilan tanishish, milliy cholg‘u asboblari haqida ma‘lumot olish, rassomlik ko‘rgazmalari orqali xalqlar hayotini tasvirlaydigan asarlarni tahlil qilish o‘quvchilarda estetik tafakkurni rivojlantiradi va ularda madaniyatlararo hurmat tuyg‘usini kuchaytiradi. Teatrlashtirilgan sahna ko‘rinishlari esa o‘quvchilarda jamoaviylik, hamkorlik va ijtimoiy his qilish qobiliyatini shakllantirib, millatlararo munosabatlarda muhim bo‘lgan muloqot madaniyatini rivojlantiradi.

Maktab ta‘lim muassasalarida millatlararo totuvlik ruhida tarbiyalash samaradorligi ko‘p jihatdan pedagog kadrlar va sinf rahbarlarining tarbiyaviy kompetensiyalariga bog‘liq. O‘qituvchi va tarbiyachi o‘zining nutqi, munosabati, muloqot uslubi va shaxsiy namunasi bilan o‘quvchilar uchun axloqiy etalon vazifasini bajaradi. Shu sababli pedagog kadrlarda millatlararo muloqot madaniyatiga oid bilim va ko‘nikmalarni shakllantirish, ularni tarbiyaviy tadbirlarni innovatsion va interaktiv usullar asosida tashkil etishga o‘rgatish zarur.

Ijtimoiy hamkorlik millatlararo totuvlik va dinlararo bag‘rikenglikni ta‘minlashning muhim mexanizmi sifatida talqin etiladi [4, 156-b.]. Jamiyatdagi ijtimoiy fikr va ommaviy qarashlar esa millatlararo munosabatlar rivojiga bevosita ta‘sir ko‘rsatuvchi omil hisoblanadi [5, 112-b.].

Millatlararo totuvlik ruhida tarbiyalash jarayonida “Oila — mahalla — maktab” hamkorligi alohida o‘rin tutadi. Chunki o‘quvchi faqat maktabda emas, balki oilada, mahallada, ko‘cha muhitida ham tarbiyalanadi. Agar maktabda bag‘rikenglik va hamjihatlik g‘oyasi targ‘ib qilinsa, ammo oilada yoki atrof-muhitda boshqa millatlarga nisbatan salbiy munosabat shakllansa, tarbiya samarasi susayadi. Shu sababli maktab rahbariyati, sinf rahbarlari, mahalla faollari va ota-onalar o‘rtasida milliy totuvlik g‘oyasini mustahkamlashga qaratilgan ma‘rifiy hamkorlik ishlari yo‘lga qo‘yilishi kerak.

Shu nuqtai nazardan, umumiy o‘rta ta‘lim muassasalarida millatlararo totuvlik ruhida tarbiyalash jarayoni milliy tarbiya konsepsiyasi va ijtimoiy hamkorlik tamoyillari asosida tashkil etilganda yuqori samara beradi [2; 4].

Maktab o‘quvchilarini millatlararo totuvlik ruhida tarbiyalashda debat, munozara, rolli o‘yinlar, keys texnologiyasi va simulyatsiya kabi interaktiv usullardan foydalanish ham yuqori samara beradi. Masalan, o‘quvchilarga “Inson qadri nima?”, “Do‘stlikning ma‘naviy asoslari” kabi mavzularda ijtimoiy vaziyatlar asosida muhokama tashkil etish ularda mustaqil fikrlash, tolerantlik, muloqot madaniyati va axloqiy qaror qabul qilish ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

Yuqoridagi tahlillardan kelib chiqib ta‘kidlash mumkinki, maktab o‘quvchilarini millatlararo totuvlik ruhida tarbiyalash davlat va jamiyat taraqqiyoti uchun strategik ahamiyatga ega bo‘lgan artpedagogik tarbiyaviy yo‘nalish hisoblanadi. Bu jarayonning samaradorligi madaniy-ma‘rifiy tadbirlarning tizimli tashkil etilishi, pedagogik texnologiya sifatida rejalashtirilishi, interaktiv usullar bilan boyitilishi va natija indikatorlari asosida

baholanishiga bog‘liqdir. Millatlararo totuvlik ruhida tarbiyalangan o‘quvchi kelajakda fuqarolik jamiyatini mustahkamlovchi, jamiyatda tinchlik va hamjihatlikni ta‘minlovchi ma‘naviy barkamol shaxs sifatida shakllanadi.

Shu ma‘noda, maktabda millatlararo totuvlik ruhida tarbiyalashning artpedagogik diskursini ilmiy o‘rganish va kuchaytirish, uni ta‘lim-tarbiya jarayoniga integratsiya qilish va ijtimoiy hamkorlik mexanizmlarini kengaytirish kelajak avlodning ma‘naviy immunitetini mustahkamlash va mamlakat barqarorligini ta‘minlashda muhim omil bo‘lib xizmat qiladi.

Mazkur maqolada umumiy o‘rta ta‘lim maktablarida o‘quvchilarni millatlararo totuvlik ruhida tarbiyalash masalasining ayrim artpedagogik qirralari tahlil qilindi. Millatlararo bag‘rikenglik, o‘zaro hurmat va madaniy hamjihatlikni shakllantirish jamiyatda ijtimoiy barqarorlikni ta‘minlovchi muhim tarbiyaviy omil ekanligi asoslab berildi.

Shuningdek, millatlararo totuvlik tarbiyasi samaradorligi sinf rahbari, fan o‘qituvchilari, maktab ma‘muriyati, ota-onalar va mahalla hamkorligiga bevosita bog‘liq ekani aniqlandi. Tarbiyaviy ishlar tizimli tashkil etilgan taqdirda o‘quvchilarda turli millat va madaniyat vakillariga nisbatan ijobiy munosabat, bag‘rikenglik va tinchlikparvarlik ruhi mustahkamlanadi.

XULOSA

Amalga oshirilgan tadqiqotlar asosida quyidagi amaliy tavsiyalar taklif etiladi:

- Har bir sinf uchun yillik tarbiya rejasida “bag‘rikenglik”, “madaniy xilma-xillik”, “o‘zaro hurmat” mavzulariga alohida fakultativ modul ajratish maqsadga muvofiq. Shuningdek, millatlararo munosabatlarni shakllantirishda artpedagogik debat, rolli o‘yinlar, keys-stadi, treninglar va jamoaviy loyihalar samarali natija beradi.
- Maktablarda “Do‘stlik haftaligi”, “Millatlar festivali”, “Birlik kuni” kabi tadbirlar o‘quvchilarda hamjihatlik ruhini oshiradi. Shuningdek, tarix, adabiyot, tarbiya, geografiya, musiqa kabi fanlarda turli xalqlarning madaniy merosi haqida ma‘lumotlar berish millatlararo hurmatni mustahkamlaydi.
- Ota-onalar yig‘ilishlarida “Oilada bag‘rikenglik tarbiyasi” mavzusida ma‘ruzalar, muloqotlar va psixologik maslahatlar tashkil etish taklif etiladi. Maktab psixologi va Tarbiya o‘qituvchilari ishtirokida mediativ mashg‘ulotlar o‘tkazish, o‘quvchilarga murosa madaniyatini o‘rgatish muhim hisoblanadi. Shuningdek, videoroliklar, hujjatli filmlar, ma‘naviy tarbiyaviy roliklar va ijtimoiy tarmoqlardagi targ‘ibot materiallari orqali o‘quvchilarda ijobiy fikrlashni shakllantirish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Mirziyoev Sh.M. Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi. - Toshkent. «O‘zbekiston» nashriyoti, 2021. 312-bet.
2. Quronov M. Milliy tarbiya. Toshkent. «MA’NAVIYaT» 2007;
3. Musurmanova O. Oila – jamiyat tayanchi. Monografiya. Toshkent: Yoshlar nashriyot uyi, 2019 y. – 252 b.

4. Matibaev T. Ijtimoiy hamkorlik – millatlararo totuvlik va dinlararo bag‘rikenglikni ta’minlash vositasi. – Toshkent: Yangi kitob, 2016. – B. 156.;

5. Ganieva M.X., Obщественное мнение как фактор razvitiya mejnatsionalных otnoшениy v Uzbekistane./dis.d-ra sotsiol.nauk. T., UzMU, 2010.